

Dienst Hulp- en Zorginstellingen

Aan de beheerders en de directies van de
voorzieningen voor ouderen

@ agreements_erkenningen@iriscaire.brussels

Brussel, 25 maart 2024

Betreft : Nieuwe specifieke brandveiligheidsnormen voor voorzieningen voor ouderen

Bijlage: Besluit van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van 07.03.2024 tot vaststelling van de specifieke brandveiligheidsnormen waaraan voorzieningen voor ouderen moeten voldoen

Mevrouw, Mijnheer,

Inleiding

Op 1 september 2024 treedt het besluit van het Verenigd College van 7 maart 2024 tot vaststelling van de specifieke brandveiligheidsnormen waaraan voorzieningen voor ouderen moeten voldoen in werking. In bijlage vind je het besluit met zijn 5 bijlagen terug.

Dit besluit vervangt het verouderde koninklijk besluit van 12 maart 1974 tot vaststelling van de veiligheidsnormen waaraan de rustoorden voor bejaarden moeten voldoen.

Deze nieuwe specifieke brandveiligheidsnormen zijn enkel van toepassing op de bicommunautaire voorzieningen voor ouderen in Brussel waarvan de erkenning afhangt van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. De Nederlandstalige woonzorgcentra in Brussel erkend door de Vlaamse overheid vallen dus niet onder deze nieuwe regelgeving.

Specifieke normen versus basisnormen

Naast de specifieke normen bestaan er ook basisnormen die opgenomen zijn in het koninklijk besluit van 7 juli 1994 tot vaststelling van de basisnormen voor de preventie van brand en ontploffing waaraan de gebouwen moeten voldoen. Deze basisnormen zijn een federale bevoegdheid en zijn van toepassing op alle types gebouwen. Indien er voor eenzelfde gebouw specifieke normen en basisnormen van toepassing zijn, dan primeren altijd de strengste normen.

Structuur van het besluit

De structuur van het nieuwe besluit is als volgt:

- hoofdstuk 1: definities;
- hoofdstuk 2: bepaling van de specifieke brandveiligheidsnormen;
- hoofdstuk 3: brandveiligheidsattesten;
- hoofdstuk 4: procedure voor het uitreiken van brandveiligheidsattesten;
- hoofdstuk 5: procedure voor het aanvragen en toekennen van afwijkingen;
- hoofdstuk 6: opheffingsbepalingen;
- hoofdstuk 7: overgangs- en slotbepalingen.

De 5 bijlagen van het besluit zijn de volgende:

- bijlage 1: specifieke brandveiligheidsnormen waaraan rusthuizen, centra voor dagverzorging, centra voor dagopvang en centra voor nachtopvang moeten voldoen;
- bijlage 2: specifieke brandveiligheidsnormen waaraan serviceresidenties moeten voldoen;
- bijlage 3: brandveiligheidsattest A;
- bijlage 4: brandveiligheidsattest B;
- bijlage 5: brandveiligheidsattest C.

De effectieve normen bevinden zich bijgevolg in de bijlagen 1 en 2.

De normen voor serviceresidenties opgenomen in bijlage 2 zijn veel minder uitgebreid dan de normen opgenomen in bijlage 1. Doorgaans zijn ouderen in serviceresidenties immers zelfredzamer dan ouderen die verblijven in rusthuizen.

Belangrijkste wijzigingen

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het voornoemde koninklijk besluit van 12 maart 1974 zijn de volgende:

- Heel wat classificaties, termen en referenties werden geactualiseerd.
- Het is op enkele uitzonderingen na verplicht om bouwlagen in deelcompartimenten op te delen om een horizontale evacuatie mogelijk te maken.
- De deuren van bewonerskamers en andere lokalen toegankelijk voor ouderen moeten in nieuwe voorzieningen uitgerust zijn met deursluiters met vrijloop.
- Er mogen onder bepaalde voorwaarden gemeenschappelijke zithoeken voorzien worden die niet-afgesloten zijn en direct uitgeven op een evacuatieweg.
- Er zijn nu ook specifieke brandveiligheidsnormen voor centra voor dagopvang, centra voor dagverzorging, centra voor nachtopvang en serviceresidenties.

Types brandveiligheidsattesten

Net zoals in Vlaanderen wordt gewerkt met 3 types brandveiligheidsattesten met de letters A, B en C.

De modellen voor deze attesten vind je terug in de bijlagen 3, 4 en 5 van het besluit. Ze worden ondertekend en afgeleverd door de burgemeester van de gemeente waar de voorziening gelegen is.

Hieronder vind je de betekenis terug van de attesten en hun respectievelijke geldigheidsduur.

Type attest	Betekenis	Geldigheidsduur
A	De voorziening voldoet aan alle normen.	8 jaar
B	De voorziening voldoet niet aan alle normen, maar er is geen direct gevaar voor de ouderen, het personeel of de bezoekers.	Initieel 1 jaar, daarna verlengbaar tot maximum 8 jaar.
C	De voorziening voldoet niet aan alle normen én er is een direct gevaar voor de ouderen, het personeel of de bezoekers.	Dit attest vervalt enkel bij de uitreiking van een nieuw attest.

Een voorlopige werkingsvergunning of erkenning zijn enkel mogelijk voor voorzieningen in het bezit van een geldig brandveiligheidsattest A of B.

Een brandveiligheidsattest C of het niet in het bezit zijn van een geldig brandveiligheidsattest A of B leiden tot het inzetten van de procedure tot intrekking of weigering van de voorlopige werkingsvergunning of erkenning.

Indien er bovendien ingrijpende werken worden uitgevoerd die de veiligheid beïnvloeden dan vervalt het brandveiligheidsattest A of B. Het gaat om werken die de veiligheid rechtstreeks of onrechtstreeks kunnen beïnvloeden en betrekking hebben op de inplanting en de toegangswegen voor de brandweer, de vluchtwegen en evacuatievoorzieningen, de gemeenschappelijke ruimtes bedoeld voor ouderen, de kamers of de technische installaties.

Procedure voor het verkrijgen van een brandveiligheidsattest

Om een attest te bekomen moet de voorziening een aanvraag indienen bij de **gemeente** waar de voorziening gelegen is aan de hand van het **formulier** beschikbaar op de website van de brandweer: <https://brandweer.brussels/nl/veiligheidsattest>. In de toekomst zal deze aanvraag via [Irisbox](#) ingediend kunnen worden.

Als de gemeente deze aanvraag ontvangt, zal ze aan de brandweer vragen om de voorziening te controleren. Na deze controle, maakt de brandweer een preventieverslag op en bezorgt dit aan de burgemeester.

Op basis van het verslag van de brandweer kent de burgemeester een brandveiligheidsattest A, B of C toe aan de voorziening.

Het besluit voorziet een maximumduur van **90 dagen** tussen de ontvangst van de aanvraag van de voorziening en het afleveren van het brandveiligheidsattest door de gemeente.

Brandveiligheidsattest B en het opmaken van een stappenplan

Een groot aantal voorzieningen zal naar aanleiding van het eerste controlebezoek van de brandweer een brandveiligheidsattest B ontvangen dat initieel 1 jaar geldig is.

De voorziening heeft na de ontvangst van dit attest **6 maanden** tijd om een **stappenplan** te bezorgen aan de **gemeente**. In dit stappenplan wordt onder meer vermeld hoe de tekorten zullen wegwerkt worden en binnen welke termijn. Desgevallend vermeldt het stappenplan aanvragen tot afwijkingen op de normen.

De gemeente zal dit stappenplan bezorgen aan de brandweer ter controle. Als uit het verslag van de brandweer blijkt dat er voldoende garanties zijn dat op termijn aan de normen voldaan is, dan zal de burgemeester het **brandveiligheidsattest B** met minstens 1 jaar **verlengen**.

Na de uitvoering van het stappenplan of uiterlijk drie maanden vóór het aflopen van de geldigheidsduur van brandveiligheidsattest B moet de voorziening opnieuw een aanvraag tot controlebezoek door de brandweer indienen bij de gemeente. Indien uit het verslag van de brandweer blijkt dat voldaan is aan de normen, reikt de burgemeester een brandveiligheidsattest A uit. Indien dit niet het geval is, dan kan de burgemeester het brandveiligheidsattest B opnieuw verlengen in zoverre de totale geldigheidsduur beperkt blijft tot 8 jaar.

Samengevat betekent dit dat voorzieningen die niet aan de normen voldoen, zonder dat er een direct gevaar bestaat voor ouderen, personeel en bezoekers, vanaf de datum van het uitreiken van een eerste brandveiligheidsattest B, **maximaal 8 jaar** de tijd hebben om aan alle normen te voldoen en/of om een afwijking te bekomen voor wat betreft de niet-gerespecteerde normen.

Procedure voor het verkrijgen van afwijkingen

De leidend ambtenaar van Iriscare kan voor elke specifieke brandveiligheidsnorm een afwijking toekennen voor **onbepaalde duur**.

Een afwijking kan enkel toegekend worden als de voorziening **alternatieve maatregelen** voorstelt die een **gelijkwaardig veiligheidsniveau** garanderen.

Om een afwijking te bekomen moet de voorziening een aanvraag indienen via het secretariaat van de brandveiligheidscommissie voor de voorzieningen voor ouderen via het e-mailadres infra@vivalis.brussels. Voorafgaand aan de inwerkingtreding van de nieuwe normen op 1 september 2024 zal een eveneens een bijhorend aanvraagformulier op de website van Iriscare geplaatst worden.

Deze nieuwe commissie zal een advies uitbrengen met betrekking tot de afwijkingsaanvraag. Ze bestaat uit 5 vaste leden en 5 plaatsvervangers:

- 1 ingenieur van vivalis die de commissie voorzigt;
- 2 deskundigen van de brandweer;
- 1 deskundige uit de academische wereld of de bedrijfswereid;
- 1 vertegenwoordiger uit de sector.

Op basis van het advies van de brandveiligheidscommissie kent de leidend ambtenaar al dan niet een afwijking toe.

Het besluit voorziet een maximumduur van 6 maanden tussen de ontvangst van de aanvraag en de beslissing van de leidend ambtenaar met betrekking tot de toekenning van de afwijking.

Voor afwijkingsaanvragen op de federale basisnormen is Iriscare niet bevoegd, hiervoor moet u de procedure volgen beschikbaar via volgende link: <https://www.civieleveiligheid.be/nl/afwijkingen-op-de-basisnormen>.

Inwerkingtreding en overgangsmaatregelen

Vanaf 1 september 2024 treden de nieuwe specifieke brandveiligheidsnormen in werking.

Bestaande voorzieningen die vóór die datum reeds in het bezit zijn van een voorlopige werkingsvergunning of erkenning hebben **tot 1 september 2026** de tijd om een nieuw brandveiligheidsattest A of B te bekomen.

Iriscare zal proactief contact opnemen met deze voorzieningen en hun verzoeken een aanvraag in te dienen voor een controlebezoek van de brandweer met het oog op het bekomen van een nieuw attest. Daarbij zullen de voorzieningen waarvan het bestaande brandveiligheidsattest het minst lang geldig is eerst worden gecontacteerd. De brandweer kan immers niet alle voorzieningen tegelijk controleren.

Voor **nieuwe voorzieningen** of uitbreidingen van bestaande voorzieningen die vanaf 1 september 2024 een erkenningsaanvraag indienen moet voldaan zijn aan de nieuwe normen. Deze voorzieningen moeten bij het indienen van de erkenningsaanvraag reeds beschikken over een brandveiligheidsattest A of B.

Contact

Voor bijkomende vragen kan u ons contacteren via agreements_erkenningen@iriscare.brussels.

Met vriendelijke groeten,

Tania Dekens
De leidend ambtenaar